

Dr Pestessy József aranydiplomás doktor átveszi a Lumnitzer Díjat röviddel halála előtt a budapesti Traumatológiai Intézetben, ahol több mint ötven évig dolgozott. Az intézet igazgatója Josephus Hungaricusnak nevezte eulógiájában. Kitartóan védte a magyar nyelvet az intézetben, megkövetelve hogy kollégái se használjanak idegen kifejezéseket. Sokszorosított rölapokban nevelte magyarságra az intézet dolgozóit. Négy pap temette, a pestszentlőrinci temetőben, akik közül három egy autóbusznyi gyászolóval jött Erdélyből, ahova évtizedekig járt segíteni. Konferenciákon adta át tudását, vitt amit tudott amikor tehette a Ceausescu éra alatt is. Betegei, intézeti munkatársai szerették a portásoktól a főnökeiig. 1956-ban, orvostganhallgatóként a Kilián Laktanyában kötözte a sebesülteket, szállította kórházba akit kellett. Nem állhatta a kommunistákat, hangosan szidta őket. "Okítani kell a népet," mondta azoknak akik féltve figyelmeztették.

Testvéreként nőttünk fel, bár ő, idősebb lévén a maga lónyaista barátaival járt, én az enyéimmel. Több mint háromszáz ember volt a temetésén, zuhogó esőben. Én Kanadában áztam el, versekben agonizálva.

Gyónhatatlan gyávaságom

Most gyónnom kell, de nem titokban tennem:

mig haldokoltál én kevesebb lettem.

Hallgattam évrre, féltő jó tanácsra,

nem tettem öntépő kezem a rácsra,

mi itt bezárt és távol tartott tőled:

eltékozoltam együttlét időnket.

Most gyónnom kell bár te már feloldoztál:

értem érvelve okot sorakoztál,

s jó feleséged sem várt segítséget,

Ő mondta ne is jöjjenek én az végett:

segítség nincs, s ami még tehető is

embertől azt majd mind megteszi ő is.

Gondot visel rád. S tudtam, megteszi,
akármilyen nehéz is lesz neki,
de az ördög a részletekben van,
mert megmaradt a kérdés hogy hogyan?
Jöttment segítség jött, de nem maradt,
Eltört a lába. Minden rászakadt.

S én mindezt nézem innen tétlenül,
míg bűntudat őről kívül-belül:
végóráidban nem leszek veled,
tehetetlenül, de fogva kezed;
szeretetem parancsát megszegem,
és elárullak téged, úgy hiszem.

S e tettemért mindaddig amig élek,
gyáván és tétlenül most attól félek,
hogy nem lesz - mert nem lehet - megbocsájtás.

Más megbocsájthat, azon nem lesz áldás.

Isten nincs. Ember bocsánatot adhat:

Ezt soha nem bocsátom meg magamnak.

Kamloops, November 17, 2008

My unconfessionable cowardice

I must confess, but not in pious secret:
as you lay dying I have become much less.
Listened to reason, kindly good advice,
did not lay self-tearing hands on the vise
that held me here and kept away from you:
wasted what time was left being with you.

I must confess, even though you absolved me,
listing for me the reasons, one and many:
I should not come, you said, as did your wife,
she'd do what could be done while you're alive.
Your cancer was already terminal,
what care could be given, she'd do it all.

Look after you. She has worked tirelessly -
I knew she would - however hard it would be,
but the devil's always in the details:
the question of how in the end remains.
Occasional help came and went away,
she broke her leg, alone she faced the fray.

And idly I'm watching this from a distance,
seeped in my hellish guilt, helpless resistance,
and knowing when your last hours are at hand
I won't be there at least to hold your hand.
My love's command let reason chase away,
my love thus paralyse and ours betray.

For this non-act of mine, that kept me rooted,
I fear cowardly my pain won't be muted,
that there won't be - cannot be - forgiveness:
others can forgive me it shan't be blessed.
There is no God. Men may forgive, forget -
I won't forgive myself, and can't forget.

Kamloops, November 20, 2008

A messze tor

Gyertyát gyújtottunk ketten. Asszonyom
szokás szerint előre tervezett,
és vásárolt egy díszgyertyát neked.
Ezt gyújtottuk meg szertartás helyett.

Otthon már két órája föld alatt,
eső áztatta sírod gödriben,

már rád borult a kripta teteje:

békében alszol hazád földiben.

Most ott folyik a tor... három papod,

dolgát végzetten süteményt eszik,

s a nagy lakásban az aki befért,

Évádnak bánatuk kifejezik.

A láng pislog, a vendég búcsúzik,

Igéri hívja majd az özvegyet -

csukódik ajtó, gyertyaláng kiég,

és végetér a kegyes kegyelet.

Új gyertyát gyújtok. Lobban, füstöl is.

Lelked ha lebbent erre most netán?

Ezt nem hiszem. Hisz hallom kint a szél,

s a gyertya a kandalló oldalán.

Tested a földben, s tán ott lelked is -

Higgye ki tud hogy onnan mennybe szállt!

Ön bánatában csaljon öncsaló -

Isten se tud megváltani halált!

Itt ég a gyertya. Ott eltelt a nap,
egy éjjel is, másnap jön az este.

Emlékeim koszorúba szedem:

Itt sohase leszel eltemetve.

U.i.

A sír marad, mint én, egy ideig.

Sírod felett ott özvegyed még tesz-vesz,

Virágot ültet, gondoz, mert szeret.

Ez ott. Itt bennem valami most elvesz.

(Kamloops, December 5-6, 2008)